

Arbeidsparticipatie
bevorderen
Verdringing voorkomen

www.divosa.nl

Divosa

Context/ Aanleiding

SZW Inspectierapport:

“Gemeentelijke aandacht voor verdringing door bijstandsgerechtigden”

Kamervragen over Flex tensie-constructie in relatie tot verdringing

Initiatiefvoorstel verdringingstoets

Periodieke media-aandacht

Antwoorden op Kamervragen over verdringing 2017

"Mede naar aanleiding van het inspectierapport heb ik gemeenten in de Verzamelbrief nogmaals opgeroepen om het beleid ter voorkoming van verdringing en onrechtmatig werken zonder loon explicieter in hun re-integratieverordening op te nemen....

...ook heb ik begin 2016 een landelijke wethoudersbijeenkomst georganiseerd waar het vraagstuk hoe verdringing te voorkomen op de agenda stond...

...verder heb ik Divosa gevraagd om binnen het programma Effectiviteit & Vakmanschap een werkwijzer te ontwikkelen om zo scherp mogelijk invulling te geven aan de randvoorwaarden."

Verdringing

...in vorm van oneerlijke concurrentie door arbeidsmigratie

...in het kader van het "wegbezuinigen" van banen die later worden heringevuld door vrijwilligerswerk (de "participatiesamenleving")

...op basis van het (geleidelijk) vervangen van personeel met vaste contracten door zzp-constructies en/of bijbaantjes voor jongeren

... door hoger opgeleiden die op banen in lagere arbeidsmarktsegmenten solliciteren

...op basis van voortschrijdende automatisering en robotisering

Voorbeeld 1

- > Bijstandsgerechtigden uit de gemeente XXX kunnen een jaar lang een reïntegratietraject volgen bij PostNL. De eerste drie maanden werken ze nog met behoud van uitkering, daarna krijgen ze negen maanden loon.
- > Volgens de wethouder heeft de helft van de mensen na een jaar een baan gevonden, maar FNV vindt dat er sprake is van schijnconstructies. FNV eist dat de gemeente per direct het cao-loon gaat betalen.
- > De wethouder begrijpt dat FNV niet wil dat mensen ergens werken voor hun uitkering, maar beroept zich op de participatiewet: "De Participatiewet regelt zo'n werkervarings-periode met behoud van uitkering en de regering heeft de afgelopen jaren driekwart van ons budget om mensen aan werk te helpen afgepakt."

Voorbeeld 2

- > Door bezuinigingen verloor Harry 3 jaar geleden zijn baan als straatveger. Nu hanteert hij als werkloze opnieuw de bezem en de prikker, in ruil voor een bijstandsuitkering.
- > 'Ik krijg 400 euro per maand minder dan vroeger.' Harry begrijpt er niets van dat hij geen gewoon contract kan krijgen, zoals destijds. 'Ik doe precies hetzelfde werk; werk dat hoognodig moet worden gedaan in de stad. Dan wil ik daar ook net als voorheen naar worden betaald.'
- > De wethouder benadrukt dat er geen sprake is van een tegenprestatie voor de bijstand. 'Dit zijn re-integratietrajecten,' zegt zijn woordvoerder. 'Het is goed dat werklozen werkritme en -ervaring opdoen.'

Voorbeeld 3

- > De burgemeester van de gemeente XXX wist niet dat sommige bijstandsgerechtigden in zijn gemeente jarenlang kunstbloemen moesten vouwen.
- > Er is soms jarenlang gewerkt, zonder loon, maar met behoud van hun uitkering. Waar de gemeente eerst nog vasthield aan het argument dat dit de beste manier is om mensen aansluiting te laten houden op de arbeidsmarkt en niet in een isolement te laten geraken, is nu de inzicht dat de verplichte tewerkstellingen te lang duurde.
- > Inmiddels is de duur van het traject ingekort tot maximaal zes maanden.

Definitie

- > Verdringing is een onwenselijke verstoring op de arbeidsmarkt; veroorzaakt door het verrichten van werkzaamheden (in dit geval als een essentieel onderdeel van een gemeentelijk instrument/ traject) die:
 - > ...als niet additioneel kunnen worden beschouwd,
 - > ...op een niet eerlijke manier plaatsvinden en/of
 - > ...binnen een bepaald tijdbestek kunnen leiden tot baanverlies van de één ten gunste van een ander.

Additionaliteit

- > "Additionele werkzaamheden zijn werkzaamheden die anders niet zouden worden uitgevoerd, of die normaal wel door betaalde krachten worden uitgevoerd, maar in dit geval boventallig worden uitgevoerd door kandidaten/werknemers die extra veel begeleiding nodig hebben. De ontwikkeling van een kandidaat/werknemer staat hier centraal".

“Eerlijk”

- > Werkzaamheden die op een niet eerlijke manier plaatsvinden, onderscheiden zich doordat de (loon)kosten van kandidaten/werknemer in het kader van een gemeentelijk traject structureel lager uitvallen dan de (loon)kosten van het vaste personeel terwijl de productiviteit niet of nauwelijks verschilt.

Duur traject/ instrument

- > In principe geldt dat een kortdurend traject minder snel met verdringing in verband wordt gebracht; in tegenstelling tot een langdurig traject. Veel gemeenten kiezen daarom bewust voor een kortere periode van 3 tot 6 maanden. Andere gemeenten daartegenover kiezen wel voor een langere periode en motiveren deze keuze doordat ze dan een beter beeld van de ontwikkeling van een kandidaat/ werknemer verkrijgen.
- > Gemeenten zijn vrij in het bepalen van de periode van een traject zolang de wettelijk voorgeschreven duur van maximaal 2 jaar niet overschreden wordt.

Reactie op onderzoek flextensie constructie

[...] “Daarbij merkt de FNV op dat een groot deel van de kandidaten nog maar kort in de uitkering zit – minder dan een jaar – terwijl Flextensie bedoeld was voor mensen die al lang zonder werk zitten.

In het onderzoek staat ook dat er trajecten van een week bijzitten. FNV Bestuurder Zorgman: “Daar doe je toch geen werkervaring mee op?”

Wat kunnen gemeenten doen?

Aanpak

- > Maak verdringing bespreekbaar/ Betrek de organisatie
- > Maak expliciet wat onder verdringing wordt verstaan
- > Maak een inventarisering van het karakter van de instrumenten en beoordeel op verdringingseffect
- > Stel een checklist op
- > Richt een meldpunt in waar verdringing gesignaleerd kan worden
- > Ontwikkel een protocol zodat signalen beoordeeld en behandeld kunnen worden
- > Kies voor een regionale schaal

>Maak verdringing bespreekbaar/ Betrek de organisatie

>Maak expliciet wat onder verdringing wordt verstaan

>Maak een inventarisering van het karakter van de instrumenten en beoordeel op verdringingseffect

>Stel een checklist op

> Richt een meldpunt in waar verdringing
gesignaleerd kan worden

>Ontwikkel een protocol zodat signalen beoordeeld en behandeld kunnen worden

> Kies voor een regionale schaal

Tot slot

- Presentaties beschikbaar op dinsdag 12 juni op www.samenvoordeklant.nl
- Praktijkdag donderdag 22 november in Muntgebouw in Utrecht
- SVP evaluatieformulier invullen
- **Een inspirerende dag gewenst!**